

- ชื่อเรื่อง:** โอกาสการส่งออกสินค้าภาคเหนือสู่อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงผ่านด่านชายแดนบ้านฮวก จังหวัดพะเยา
- ผู้วิจัย:** ดร.นิรมล พรหมนิล, ผศ.นริศรา ประสิทธิ์พานัง,
ดร.ณปภา สุวรรณรงค์, อาจารย์จิตติมา สกุลเจียมใจ
- คำสำคัญ:** การส่งออกสินค้า, สินค้าในภาคเหนือ, ด่านชายแดนบ้านฮวก, อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

บทคัดย่อ

จุดผ่อนปรนบ้านฮวก อำเภอภูกามยาว จังหวัดพะเยา ได้รับการยกระดับให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2561 และกลายเป็นจุดผ่านแดนถาวรที่ใหม่ที่สุดในปัจจุบัน ด่านถาวรบ้านฮวกมีข้อได้เปรียบด้านที่ตั้ง ประกอบกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของจีน และแนวโน้มมูลค่าการค้าชายแดนผ่านด่านถาวรบ้านฮวกที่เพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้ด่านถาวรบ้านฮวก มีโอกาสในการพัฒนาให้เป็นประตูการค้าไป GMS และสามารถพัฒนาเป็นด้านการค้าที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของไทยได้เช่นกัน อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ตาม การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่ด่านถาวรบ้านฮวกที่ผ่านมาเป็นการศึกษาด้านการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน เพื่อสนับสนุนนโยบายการเปิดด่านถาวรบ้านฮวก และยังขาดการศึกษาถึงโอกาสส่งออกสินค้าของภาคเหนือตอนบนผ่านด่านถาวรบ้านฮวก เพื่อสนับสนุนการพัฒนาด่านถาวรบ้านฮวกสู่เมืองเมืองเศรษฐกิจชายแดน ดังนั้นการวิจัยนี้ได้ประยุกต์ใช้การวิจัยผสมผสาน เพื่อศึกษาโอกาสการส่งออกสินค้าภาคเหนือผ่านด่านชายแดนบ้านฮวก อำเภอภูกามยาว จังหวัดพะเยา จากการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติย้อนหลัง 3 -5 ปีของการนำเข้า-ส่งออกสินค้า ระหว่างไทย และสปป.ลาว, เวียดนาม, และจีนตอนใต้ การสัมภาษณ์ผู้ประกอบการใน 8 จังหวัดภาคเหนือของไทย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศใน 8 จังหวัดภาคเหนือของไทย สปป.ลาว เวียดนาม และ จีน รวมทั้งสิ้น 83 ราย ตลอดจนการสำรวจพฤติกรรมผู้บริโภคของประชากรของทั้ง 3 ประเทศ ได้ผลการศึกษา ดังนี้

การศึกษา พบว่า ณ ปัจจุบัน ด่านบ้านฮวกมีศักยภาพการแข่งขันกับด่านอื่นๆ ในภาคเหนือ น้อยมากคิดเป็นร้อยละ 0.01 มีสินค้าทั้งสิ้น 5 หมวด มูลค่า 62.76 ล้านบาท และในระยะ 5 ปี (2562 - 2567) พบว่า ด่านบ้านฮวกมีโอกาสการส่งออกสินค้าใน 4 รูปแบบส่งผลให้มีรายการสินค้าและมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้น เป็น 15 หมวด และมีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้น เป็น 1658.14

ล้านบาท สำหรับอนาคตระยะ 10 ปี (ปี 2562-2572) พบว่าสินค้าเกษตร โดยเฉพาะการแปรรูป และเวชสำอางจะยังคงเป็นที่ต้องการในจีน ลาว และเวียดนาม ในทางกลับกันพบว่า สินค้ากลุ่ม เครื่องจักรกล เครื่องจักรไฟฟ้า และรถยนต์จะมีแนวโน้มลดลง ส่งผลให้มีรายการสินค้าและมูลค่า การส่งออกลดลงจากปี 2567 เหลือเพียง 6 หมวด และมีมูลค่าการส่งออกลดลง เหลือ 515.65 ล้านบาท

สำหรับการนำเข้า พบว่า ปัจจุบันด่านบ้านฮวกมีนำเข้าสินค้า 3 หมวด มูลค่า 42.19 ล้านบาท ในระยะ 5 ปี (2562 – 2567) พบว่า ด่านบ้านฮวกมีโอกาสการนำเข้าสินค้าใน 2 รูปแบบ ส่งผลให้มีรายการสินค้าและมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นเป็น 16 หมวด และมีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้น เป็น 578.69 ล้านบาท และจากการที่ตามคณะกรรมการบริหารนโยบายการนำเข้า มีการกำหนด มาตรการนำเข้าสินค้าในระดับที่เหมาะสม ดังนั้น จึงคาดว่าในอีก 10 ปี (2562 – 2572) ด่าน บ้านฮวกจะรายการสินค้านำเข้าเท่าเดิมแต่มีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นเป็น 636.57 ล้านบาท

งานวิจัยฉบับนี้ได้จัดทำ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการส่งเสริมการนำเข้า-ส่งออกสินค้า ลู่ประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงผ่านด่านบ้านฮวกในระยะเวลา 5-10 ปี ตลอดจนข้อเสนอแนะใน การทำวิจัยครั้งต่อไป

Title of the Study: The Opportunities of Northern Thai Goods exporting to the Greater Mekong Subregion through Baan Huak Border in Phayao Province

Researcher: Niramol Promnil Ph.D, Assistant Professor Narissara Prasitthipanwang, Napapa Suwannarong Ph.D, Jittima Sakuljiamjai

Keyword: Goods exporting, Northern Thai goods, Baan Huak Border, the Greater Mekong Subregion

Abstarct

Baan Huak Temporary Checkpoint, Phu Saang District, Phayao Province had been elevated to the Border Checkpoint on October 10th, 2018. It is known as the latest Checkpoint of this area. Because of a number of supportive factors, such as its decent location, the Development Strategy of China, and the increasing values from the cross-border trade, Baan Huak Checkpoint could be effectively developed as another gateway of cross-border trade to the GMS Region. The previous studies about the development of this Checkpoint were focused on the border – crossing tourism and, therefore, the opportunities for the export of local products of the Northern Thailand has always been disregarded. This research applied a mixed research approach and conducted in 8 provinces in Northern Thailand and 3 GMS's member countries: Laos PDR, Vietnam, and Southern China to explore the import-export opportunities of Thai goods to Laos PDR, Vietnam, and Southern China via Baan Huak border. By collecting both secondary data from international trading laws, international trade of Thailand with Laos PDR, Vietnam, and Southern China and primary data from interviewing 83 informants including entrepreneurs, state official from Thailand, Laos PDR, Vietnam, and Southern China as well as observing consumer behavior, this research reveals opportunities of import-export opportunities via Baan Huak border.

Recently (2018) the exporting capability of Baan Huak border ranked the lowest (0.001%) among other Border Checkpoints in northern Thailand. There are only 5 product clusters exporting via Baan Huak border with the export value of 62.72 million baht. The study has forecasted that within the next 5 years (2023) Baan Huak border will perform 4 approaches of the export. This provides the exporting opportunities for 15 product clusters and increases the export value to 1658.14 million baht. Moreover, for the next 10 years (2028), the agriculture products, foods, particularly processing products, and herbal cosmetics will continue to be highly demanded, while mechanical and electronic products, as well as vehicles, tend to be decreased in demand. This results in the reduction of exporting opportunities from 15 product clusters in 2023 to 6 product clusters in 2028 with the export value of 515.65 million baht.

In terms of the importing opportunities, there are only 3 product clusters importing via Baan Huak border in 2018 and the import value is 42.19 million baht. The study forecasts that within the next 5 years (2023), Baan Huak border will perform 2 approaches of the import. This provides the importing opportunities for 16 product clusters and increases the import value to 578.69 million baht. Although, the demand of importing product clusters is increased in 2028, the importing opportunity is limited due to Thailand importing policy which aims to controls the balance of trade. This limits the importing products within 16 clusters, however, the importing value can be increase to 636.57 million baht.

This research also provided guidelines for promoting the export of Thai products via the Baan Huak Checkpoint to the GMS Region in a period of 5–10 years and the recommendation for further study at the end of this research.